

Příteľkyně Příroda a přítel Stesk

„... Tady ten starý opuštěný hřbitov za kostelem, kam se už dávno nepohřbívá, je moje soukromá zahrada, Andělko. Moje a Tvoje. Máme tu i pár červených lilií, trs kopretin, kosatce, krušpánek. U zídky nám kvetou plané růže. Nahnuté kovové křížky v podvečer kreslí dlouhé stíny do vysoké trávy a pajasany mi nad hlavou rozevírají své listy jako vějíře. Temně zelené vějíře lemované modří i ryzím zlatem. A té vůně...“

Asi každý z nás měl v dětském věku nějaké takové zákoutí, kam se mohl schovat a žít si pro tu chvíli ve vlastním světě, zařídit si ho podle svých představ. Školačka Viky z knížky Zuzany Renčové-Novákové „Přítel Stesk“ si do své zahrady dokonce pozvala vysněnou sestřičku Andělku, spřízněnou duši, které se dají psát dopisy a mít v ní lepší přítelkyni než v lidech ze skutečného života. Jak by Viky žila bez ní a bez květů, stromů a zvířat? Velice smutně, protože jako dcerka uvězněného básníka to měla

těžké a těžce to i nesla. Byla polovina padesátých let minulého století, nebylo radno se družít s rodinou kriminálního, skoro všichni se pro jistotu stranili.

Dospívající Viky znala jen učení, pomoc udřené a vůči všemu a všem uzavřené mamince, a když se povedlo najít si chvíli, bylo pro ni velkou útechou strávit ji v přírodě. Bohužel ani tam si nepřipustila žádné velké veselí a radost, protože by to cítila jako provinění vůči tatínkovi, strádajícímu za mřížemi: *„... V šeré a studené cele, kde ho slunce nepohládí, kde ho neovane vítr, co rozechvívá listí stromů a vlní se v kukuřičných stvolech, kde nepodrží v dlaních čerstvý kaštan, hlemýžď nebo kamínek...“*

Někdy se povedlo pobýt s některým z místních dětí, se starším bratrem, s maličkým mladším bratříčkem nebo s přívětivým panem farářem. Byla tu naděje aspoň na kousek lásky a pochopení. Ale jistota to nebyla, jen prchavé pocity. Naproti tomu příroda díky své kráse a důstojnosti hojila ztrápenou duši spolehlivě a byla opuštěné dívence tou hlavní oporou. Snad jen díky ní a vymyšleným bytostem s ní spjatým se Viktorčin osud vyvinul nakonec příznivě, k tvořivé práci (hlavně literární a výtvarné, určené pro děti), k manželství a mateřství. Ale o tom už v knížce nic není a čtenáři to vědí jen proto, že jde o skutečné zážitky této dnes už víc než osmdesátileté spisovatelky. Je to obdivuhodné, že si nenechala vzít naději a že se dokázala s námi o své myšlenky a city podělit. I o básně, z nichž některé napsala už ve velmi mladém věku – například tyto:

Tichost zakletá v jehličí

se rozvanula

až nad vrcholky sosen

a uléhala do kořenů stromů

i do kapradí.

Stíny tkaly pomyslný závoj královnin

na měkký koberec mechu,

po němž jen Stesk přecházel...

krásný poutník Stesk...“